

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Weg, Joan van der

Kenmerk

Z.26.533321 / D.26.2103354

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Beleidsplan gladheidsbestrijding 2026-2030

Voorgesteld besluit

1. Het beleidsplan Gladheidsbestrijding 2026-2030 vast te stellen.

Inleiding

De gemeente Heerenveen is als wegbeheerder verantwoordelijk (zorgplicht) voor de gladheidsbestrijding op de gemeentelijke wegen, fiets- en voetpaden. Het beleidsplan "Gladheidsbestrijding 2026- 2030" van de gemeente Heerenveen beschrijft hoe de gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd binnen de wettelijke kaders en volgens een integrale visie. Het beleidsplan geeft de visie weer welke de gemeente Heerenveen voor ogen heeft om de gladheid op een goede en adequate manier te bestrijden.

In het nieuwe beleid hebben we dan ook aandacht voor een aantal aanvullende maatregelen:

- Extra aandacht voor schoolroutes tijdens verbouw en/of nieuwbouw op huidige en tijdelijke schoollocaties;
- Bij sneeuwval zetten we eerder loonbedrijven in, om de doorstroming van het verkeer te borgen, en zorgen voor een veiligere situatie op fietspaden;
- Bij extreme sneeuwval plegen we extra inzet voor begaanbare winkelcentra;
- We gaan mogelijke pilots uitwerken om inwoners te faciliteren bij de gladheidsbestrijding in een wijk/woonstraat, zoals het plaatsen van 'zoutbakken'. Dit werken we verder uit in het jaarlijkse gladheidsbestrijdingsplan, dat het college vaststelt.

Beoogd effect

Met het beleidsplan Gladheidsbestrijding 2026 – 2030 heeft de gemeente Heerenveen de gladheidsbestrijding voor de komende jaren op orde, door op bestendige en adequate wijze de gladheid te bestrijden op gemeentelijke wegen, fiets- en voetpaden.

Argumenten

1.1 Gladheidsbestrijding binnen wettelijke kaders en volgens een uniforme aanpak

Deze visie richt zich op het algemeen belang ten aanzien van bereikbaarheid, doorstroming, veiligheid, en leefbaarheid. In het nieuwe beleidsplan wordt omschreven op welke wijze de gemeente Heerenveen de uitvoering wil aanpakken in de komende jaren, met oog voor een uniforme aanpak zoals we die in heel Nederland toepassen. Dit draagt bij aan verkeersveiligheid en betere doorstroming bij gladheid.

1.2 Extra aandacht voor schoolroutes

In de komende jaren worden diverse scholen verbouwd of nieuw gebouwd. Om te zorgen voor veilige fietsroutes van en naar tijdelijke schoollocaties en gewijzigde verkeerssituaties worden er extra routes opgenomen in het jaarlijkse gladheidsbestrijdingsplan.

1.3 Aanvullende maatregelen bij sneeuwval

De basis van gladheidsbestrijding is gericht op een 'reguliere/ normale' winter. Ondanks dat winters zachter worden, wordt ook verwacht dat extremen toenemen. In januari 2026 zagen we dit met hevige sneeuwval al voorbijkomen. We stellen daarom voor om aanvullende maatregelen te treffen bij sneeuwval.

Er worden eerder loonbedrijven ingeschakeld op de routes en ook zullen de winkelgebieden bij extreme sneeuwval kunnen rekenen op extra sneeuwruimacties. Hiermee zorgen we voor een zo goed mogelijk begaanbare openbare ruimte. Daarnaast zorgt de extra inzet van loonbedrijven dat de gemeente Heerenveen voldoende capaciteit heeft om aan haar zorgplicht te voldoen.

1.4 Mogelijke pilots om inwoners te faciliteren

Sneeuw en ijs brengen plezier mee, maar ook beperkingen. Inwoners stellen in deze periodes dan ook regelmatig vragen of er meer (mogelijkheden van) gladheidsbestrijding kan zijn. We gaan in het uitvoeringsplan, die het college jaarlijks vaststelt, dan ook kijken of er mogelijkheden zijn om hierin tegemoet te komen. Te denken valt aan 'zoutbakken' op centrale locaties om openbare paden toegankelijk te houden, met inzet van inwoners. In de uitwerking kijken we naar de verdere invulling en naar zaken zoals: kosten, verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid. Dat doen we in samenwerking met inwoners van wijken en dorpen.

Risico's of kanttekeningen

1.1 Gladheidsbestrijding is een inspanningsverplichting, geen resultaatverplichting

Hoe goed we ons ook voorbereiden en de zaken op orde hebben, we kunnen niet garanderen dat het bij winterse omstandigheden altijd veilig is. De gemeente heeft als wegbeheerder een zorgplicht ofwel een inspanningsverplichting en geen resultaatverplichting.

Met elkaar mogen we verwachten dat een verkeersdeelnemer met een nog grotere mate van oplettendheid en voorzichtigheid dan normaal aan het verkeer deelneemt.

1.2 (On)mogelijkheid om overal gladheid te bestrijden

Met 13 strooiunits bestrijden we de gladheid op 440 kilometer wegen, fiets- en voetpaden. Dat is een derde van ons totale areaal aan verharding. Dat doen we met eigen personeel en bij hevige (winterse) condities met ingehuurd loonbedrijven.

We streven naar een zo efficiënt mogelijke en bedachtzame inzet van mensen, materieel en (financiële) middelen. Daarom is het onmogelijk en onwenselijk om alle wegen in 'gladheidsvrije' condities te houden. We passen een prioritering toe om de hele gemeente zo toegankelijk mogelijk te houden. We kijken dus gericht naar functie en gebruik van de verschillende wegen, fiets- en voetpaden.

1.3 Financieel risico bij zware winters

Het is duidelijk dat bij hevige sneeuwval of andere extreme weersomstandigheden het beschikbare budget onvoldoende is. We gaan in de begroting namelijk uit van een 'gemiddelde' winter. Mocht zo'n situatie zich voordoen, dan worden de eventuele extra kosten achteraf inzichtelijk gemaakt en verantwoord. Deze benadering kan worden gezien als een beheersbaar en verantwoord risico en zijn als zodanig ook opgenomen in de risicoparagraaf van het weerstandvermogen.

Communicatie en participatie

Gedurende de afgelopen jaren ontvingen we feedback van inwoners en ondernemers. Deze is meegenomen in de afwegingen om te komen tot dit nieuwe beleid.

Het nieuwe beleid zal verwerkt worden in onze publiekscommunicatie over de gladheidsbestrijding. Deze is gedurende het hele jaar te vinden op de website. Daarnaast zetten we sociale media in om inwoners en ondernemers gericht te informeren bij gladheid.

Financiën

Het vaststellen van het beleidsplan Gladheidsbestrijding 2026 – 2030 heeft geen aanvullende financiële consequenties.

In de reguliere begroting wordt rekening gehouden met een gemiddelde winter met 20 strooibeurten. Dit is ook het uitgangspunt voor het nieuwe beleidsplan. In de afgelopen jaren is gebleken dat er met dit uitgangspunt voldoende financiële dekking voorhanden was voor de uitvoering van de gladheidsbestrijding. Indien we geconfronteerd worden met een winter met veel winterse neerslag, is het huidige budget niet voldoende. De financiële gevolgen worden dan achteraf verantwoord. Dit is ook opgenomen als risicoparagraaf in het weerstandsvermogen.

Bijlagen

- Beleidsplan Gladheidsbestrijding 2026-2030